

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2002-4-170
Karar Sayısı : **04-26/284-62**
Karar Tarihi :15.4.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN,
R. Müfit SONBAY, Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü
AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER: Kemal Tahir SU, Sezin ELÇİN

C. İLGİLİ TARAF : Türkiye Seyahat Acentaları Birliği
Dikilitaş Mah. Aşık Kerem Sk. No:48-50
80690 Beşiktaş/İstanbul

D. DOSYA KONUSU: Rekabet Kurulu'nun 17.12.2003 tarih 03-80/967-397 sayılı ve 15.1.2004 tarih, 04-03/49-14 sayılı kararlarında öngörülen düzenlemelerin yerine getirilmemesi nedeniyle Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB)'ne süreli para cezası uygulanması.

E. DOSYA EVRELERİ : Rekabet Kurumu kayıtlarına 4.11.2002 tarih, 4733 sayı ile giren başvuruda yer verilen iddialara yönelik olarak TÜRSAB'ın 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesine aykırı uygulamalarda bulunup bulunmadığının tespit edilebilmesi için 6.2.2003 tarih, 03-08/97-M sayılı karar uyarınca hakkında yürütülen soruşturma neticesinde:

“**2-a)** TÜRSAB'ın Kasım 2001 tarihinde yapılan 15. Genel Kurulu'nda alınan karar ile piyasaya yeni girişleri engelleyici nitelikte yüksek giriş ücreti belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğine;

b) Bu ihlalden dolayı TÜRSAB'a, 2002 yılı sonunda oluşan gelirlerinin % 3'ü oranında olmak üzere takdiren 193.764.290.070.- (Yüzdoksanüçmilyar-yediyüzaltmışdörtmilyonikiyüzdoksanbinyetmiş) TL para cezası verilmesine;

...

4-a) Rekabet Kurulu tarafından tespit edilen bu ihlale nasıl son verileceğine ilişkin olarak, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi birinci fıkrası doğrultusunda; TÜRSAB 15. Genel Kurulu'nda alınan ve piyasaya giriş engeli teşkil ettiği tespit edilen giriş ücreti ile ilgili kararın uygulamasının durdurulması ve bu yönde işlem yapıldığı konusunda Rekabet Kurumu'na bilgi verilmesi gerektiğinin TÜRSAB'a bildirilmesine;

b) Soruşturmaya konu genel kurul kararının uygulamasının durdurulması ve bununla ilgili işlemlerin tekemmül ettirilmesi için adıgeçen teşebbüs birliğine 45 gün süre verilmesine, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun'un 17. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca hergün için süreli para cezası ile cezalandırılacaklarının hatırlatılmasına..."

Rekabet Kurulunca 17.12.2003 tarih ve 03-80/967-397 sayı ile karar verilmiştir.

Konuyla ilgili gerekçeli karar TÜRSAB tarafından 16.2.2004 tarihinde tebliğ edilmiştir. TÜRSAB'a anılan karar ile tanınan 45 günlük süre 1.4.2004 tarihi mesai saati bitimi itibarıyla sona ermiştir.

Bu arada, 7.12.2003 tarihinde TÜRSAB 16. Genel Kurul Toplantısı yapılmış ve Birliğe üye kayıt ücreti, 2004 yılı için 85.000.000.000 TL, 2005 yılı için ise 120.000.000.000 TL olarak tespit edilmiştir. Rekabet Kurumu kayıtlarına 7.1.2004 tarih, 73 sayı ile giren ve TÜRSAB'ın 16. Genel Kurulu'nda alınan üye kayıt ücretiyle ilgili kararın 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesine aykırı olmadığına dair menfi tespit belgesi verilmesi talebi üzerine Rekabet Kurulu'nca,

" ... hakkında soruşturma yürütülen Türkiye Seyahat Acentaları Birliği'nin Genel Kurul Kararı'na ilişkin 17.12.2003 tarih, 03-80/967-367 sayılı Kurul Kararı'nda yer verilen gerekçeler geçerliliğini koruduğundan, dosya konusu başvuru ile talep edilen menfi tespit belgesinin verilmesinin veya muafiyet tanınmasının mümkün olmadığına,

Başvuru konusu Genel Kurul Kararı'nın uygulanmasına son verilmesine; durumun 45 gün içerisinde Kurum'a tevsik edilmesine, aksi takdirde haklarında soruşturma açılacağına ilgili taraflara bildirilmesine,"

15.1.2004 tarih ve 04-03/49-14 sayı ile karar verilmiştir.

Bu konudaki gerekçeli karar, TÜRSAB tarafından 27.2.2004 tarihinde tebliğ edilmiştir. Bu karar doğrultusunda TÜRSAB, 16. Genel Kurul'da giriş ücretlerine ilişkin alınan kararın uygulamasının askıya alındığını, Kurum kayıtlarına 4.3.2004 tarih ve 1124 sayı ile intikal eden yazısıyla bildirmiştir. Söz konusu yazıda ayrıca, TÜRSAB'a yeni katılmak isteyen acentalar ve şube açmak isteyen üyelere giriş ücreti ve şube kayıt ücreti alınamaması uygulamasının TÜRSAB ve kayıtlı üyeler aleyhine sonuç doğuracağı, bu çerçevede üye kaydı ve şube açılmasına izin verilmemesi gibi fiili bir durumla karşılaşıldığı belirtilmiştir.

Bu arada TÜRSAB tarafından, üye kayıt ücreti ve yıllık aidat miktarının görüşülmesi, tespit edilmesi ve karara bağlanmasına yönelik, ilki 24.2.2004 tarihinde, çoğunluk sağlanmadığı takdirde ikincisi 27.2.2004 tarihinde çoğunluk aranmaksızın, bir Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı yapılacağı ilan edilmiş, ancak daha sonra "Rekabet Kurulu'nun 16.02.2004 tarihinde tebliğ edilen gerekçeli kararı doğrultusunda" planlanan toplantının iptal edildiği gazete ilanlarıyla duyurulmuştur.

Bunun üzerine TÜRSAB'ın 17.12.2003 tarih, 03-80/967-397 sayılı ve 15.1.2004 tarih, 04-03/49-14 sayılı Rekabet Kurulu Kararlarında öngörülen düzenlemeleri yerine getirmemesine ilişkin olarak düzenlenen 5.4.2004 tarihli Bilgi Notu, 5.4.2004 tarih, REK.0.08.00.00/83 sayılı Başkanlık önergesi ile Kurul gündemine alınmış ve 8.4.2004 tarihli toplantıda yapılan görüşmeler sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 51. maddesinde öngörülen karar yeter sayısının oluşmadığı anlaşıldığından, anılan maddenin ikinci fıkrasında öngörülen yöntemin izlenmesine 04-25/281-M sayı ile karar verilmiştir.

Konu, 4054 sayılı Kanun'un 51. maddesi uyarınca 15.4.2004 tarihli ve 04-26 sayılı Rekabet Kurulu toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

F. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ

İlgili raporda aşağıdaki hususlara yer verilmiştir:

Mevcut durumda, TÜRSAB'ın 15. ve 16. Genel Kurul toplantılarında alınan dosya konusu kararların uygulamasına son verilmiş ve "giriş ücretinin ne kadar olduğu bilinmediği" gerekçesiyle ilgili pazara giriş tümünden bloke edilmiştir.

Ancak konuya ilişkin olarak alınan 17.12.2003 tarih 03-80/967-397 sayılı ve 15.1.2004 tarih, 04-03/49-14 sayılı Rekabet Kurulu Kararları'nın her ikisinde de, söz konusu genel kurul toplantılarında alınan kararların uygulamasına son verilmesini müteakip, piyasaya girişi engellemeyecek düzeyde bir giriş ücreti belirlenmesi gereği açıkça ortadadır. 03-80/967-397 sayılı Kurul Kararı'nda "... bununla ilgili işlemlerin tekemmül ettirilmesi için adı geçen teşebbüs birliğine 45 gün süre verilmesi..."nin nedeni de budur. Bunun aksi olan şimdiki fiili durumun Rekabet Kurulu tarafından kararlaştırılmış olmasının söz konusu olamayacağı değerlendirilmektedir.

Konunun bu tespitler ve değerlendirmeler ışığında 4054 sayılı Kanun'un 17. ve 41. maddeleri de gözönüne alınarak yeniden değerlendirmeye tabi tutulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Yukarıda aktarılan gelişmeler neticesinde TÜRSAB'ın, Rekabet Kurulunun 17.12.2003 tarih, 03-80/967-397 sayılı ve 15.1.2004 tarih, 04-03/49-14 sayılı Kararlarında öngörülen düzenlemeleri, Kurul Kararı ile tayin edilen en son süre olan 1.4.2004 itibarıyla yerine getirmediği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, TÜRSAB'a 4054 sayılı Kanun'un 17. maddesinin (a) bendi gereğince süreli para cezası uygulanması gerekmektedir.

H. SONUÇ

1) Rekabet Kurulu'nun ilgili kararları ile öngördüğü düzenlemenin piyasaya giriş engeli yaratan uygulamalara son verilmesi amacını taşıdığı açıkça anlaşılmakta iken Türkiye Seyahat Acentaları Birliği tarafından bu yönde yapılması gerekenlerin verilen süre içerisinde yapılmamış olduğu anlaşıldığından, 03-80/967-397 ve 04-03/49-14 sayılı Rekabet Kurulu kararları uyarınca, TÜRSAB'ın 2.4.2004 tarihinden başlayarak karar tarihi olan

04-26/284-62

15.4.2004 tarihine kadar (15.4.2004 günü hariç) geçen 13 gün süre için, Kanun'un 17. maddesinin (a) bendi ve 2004/1 sayılı Tebliğ'e göre her gün 2.970.794.000.-TL olmak üzere toplam 38.620.322.000.- (Otuzsekizmilyar-altıyüzyirmimilyonüçyüzyirmiikibin) TL. para cezası ile cezalandırılmasına,

2) 16.4.2004 tarihinden başlayarak, ihlale ne şekilde son verileceğine dair kararda öngörülen işlemleri gerçekleştirip bunu teyid eden belgeleri Rekabet Kurumuna sunacağı tarihe kadar süreli para cezasının uygulanmaya devam edileceğinin ilgili teşebbüs birliğine bildirilmesine,

OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

Rekabet Kurulunun 17.12.2003 tarih ve 03-80/967-397 sayılı kararında; hakkında soruşturma yürütülen TÜRSAB'ın 15. Genel Kurulunda belirlenen yüksek miktardaki giriş ücretinin, piyasaya girişleri engelleyici nitelikte olması nedeniyle 4054 sayılı Kanununun 4. maddesini ihlal ettiğine ve Kanununun 9/1. maddesi doğrultusunda giriş ücreti ile ilgili bu kararın uygulanmasının durdurulması gerektiğine, aksi halde 17. madde uyarınca süreli para cezası uygulanacağına TÜRSAB'a bildirilmesine karar verilmiştir.

TÜRSAB, kendisine tanınan süre içerisinde 4.3.2004 tarihli yazısı ile giriş ücretlerine ilişkin kararı askıya aldığı bildirilmiştir.

Kurulun yukarıda sözü edilen kararı, giriş ücretinin, piyasaya girişi engelleyici nitelikte yüksek belirlenmesine ilişkin olup TÜRSAB, bu ücreti uygulamayacağını bildirmekle kararın gereğini yerine getirmiştir. TÜRSAB'ın, giriş ücretinin ne kadar olduğunun bilinmediği gerekçesiyle tüm üyelik başvurularını reddetmiş olması durumu, Kurulun anılan kararı ile doğrudan ilgili bir konu değildir. 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 32. maddesi uyarınca, piyasada faaliyet gösterebilmek için TÜRSAB'a üye olma zorunda bulunan seyahat acentelerinin, üyelik başvurularının kabul edilmemesi işlemi ile TÜRSAB'ın üyelik için başvuranlardan yüksek giriş ücreti talep etmesi işlemi birbirlerinden ayrı sonuçlar doğuran işlemlerdir.

Bu hale göre; Kurulca ihlal olarak kabul edilen yüksek giriş ücreti alınmasına yönelik TÜRSAB Genel Kurulunda alınan karar doğrultusunda bir işlem yapılmaması, ihlal olarak kabul edilen uygulamanın durdurulması, dolayısıyla Kurul kararının gereği yerine getirilmiş olması karşısında TÜRSAB'a karar gereğini yerine getirmediğinden bahisle süreli para cezası uygulanmasına dair Rekabet Kurulunun 15.4.2004 tarih ve 04-26/284-62 sayılı kararında çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz.

R. Müfit SONBAY
Kurul Üyesi

Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI
Kurul Üyesi

(Rekabet Kurulunun 15.4.2004 günlü 04-26/284-62 sayılı Kararına)

KARŞI OY

Kurulumuzun 17.12.2003 gün 03-80/967-397 sayılı ve 15.1.2004 gün, 04-03/49-14 sayılı Karar hükmünün 4 üncü maddesinin (a) bendinde, tespit edilen ihlale nasıl son verileceğine ilişkin olarak; 4054 sayılı Yasanın 9 uncu maddesinin birinci fıkrası doğrultusunda, TÜRSAB 15. Genel Kurulunda alınan ve piyasaya giriş engeli teşkil ettiği tespit edilen giriş ücreti ile ilgili kararın uygulamasının durdurulması ve bu yönde işlem yapıldığı konusunda Rekabet Kurumuna bilgi verilmesi gerektiği belirtilmiş ve bununla ilgili işlemlerin yapılması için TÜRSAB'a 45 gün süre verilmiştir.

Gerekçeli Kararın 16.2.2004 tarihinde tebliği üzerine TÜRSAB 7.12.2003 tarihli 16. Genel Kurul Toplantısında belirlenen giriş ücretlerine ilişkin kararın uygulanmasını askıya aldığı 4.3.2004 günlü yazıyla Kurumumuza bildirmiş, üye kayıt ücreti ve yıllık aidat miktarının görüşülmesi, tespit edilmesi ve karara bağlanmasına yönelik 27.2.2004 de yapılacağı duyurulan Olağanüstü Genel Kurul toplantısını da iptal etmiştir.

Bu durumda Rekabet Kurulunun 03-80/967-397 ve 04-03/49-14 sayılı kararlarının gereği yerine getirilmiş ve piyasaya giriş engeli teşkil ettiği tespitli giriş ücreti ile ilgili kararın uygulaması durdurulmuş olup öngörülen idari para cezasının hukuka uygun olmadığı görüşüyle karara karşıyım.

Süreyya ÇAKIN

Rekabet Kurulu'nun 15.04.2004 tarih ve 04-26/284-62 sayılı Kararı'na

KARŞI OY GEREKÇESİ

Rekabet Kurulu 17.12.2003 tarih ve 03-80/967-397 sayılı kararı ile "TÜRSAB'ın Kasım 2001 tarihinde gerçekleştirdiği Genel Kurulunda, birliğe giriş ücreti olarak belirlediği ücretin, piyasaya yeni girişleri engelleyici nitelikte yüksek olduğundan bahisle 4054 Sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğini " kabul ile para cezasıyla cezalandırılmasına ve aynı yasanın 9/1. maddesi uyarınca da "TÜRSAB 15. Genel Kurulunda alınan ve piyasa giriş engeli teşkil ettiği tesbit edilen giriş ücreti ile ilgili Kararın uygulanmasının durdurulması, bu yönde işlem yapıldığı konusunda Rekabet Kurumu'na bilgi verilmesi" hususunun 45 günlük işlem tesis süresi tanıyarak TÜRSAB'a bildirilmesine karar vermiştir.

Öncelikle, Kurul'un 17.12.2003 tarih, 03-80/967-397 sayılı Kararı'na yazdığım muhalefetimde vurguladığım üzere, TÜRSAB'ın 4054 Sayılı yasaya muhalefeti söz konusu olmadığından , Kasım 2001 tarihli Genel Kurul'da aldığı Birliğe giriş ücreti ile ilgili kararının uygulamasını hukuken durdurma zorunluluğu bulunmamaktadır. Ayrıca; TÜRSAB 07.12.2003 tarihli 16. Genel Kurul Toplantısında belirlenen giriş ücretine ilişkin kararın uygulanmasını askıya aldığı, 04.03.2004 tarihli yazıyla Kurumumuza bildirmiş ve böylece Kurul Kararının gereğini yerine getirmiştir.

Bu itibarla, aksi kanaatle TÜRSAB'ın 4054 Sayılı Kanun'un 17/a maddesine göre süreli para cezası ile cezalandırılmasına (38.620.322.000 TL.sı) ilişkin çoğunluk görüşüne katılmamaktayım.

M.Sıraç ASLAN
Kurul Üyesi